

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
The Corporate Social Responsibility Data Disclosure of the Companies
in Stock Exchange of Thailand

อรพินท์ วงศ์ก่อ^{*1}

¹คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

E-mail: Orapin.w@ubru.ac.th

Received: May 4, 2019; Revised: June 29, 2019; Accepted: July 2, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ ทำการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ที่มีการเปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) สำหรับปี 2560

ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2560 การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท (จำนวน 86 บริษัท) ในภาพรวมมีจำนวนคำเฉลี่ย 2,972 คำ หลักการที่มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด คือ เรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (คำเฉลี่ย 593 คำ) โดยบริษัทเน้นเรื่องการอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด ทั้งนี้ อุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด

คำสำคัญ: การเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคม, แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี, บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

The purpose of this research was to study the quantity and content of corporate social responsibility (CSR) disclosure of SET 100 Index listed companies followed the 8 principles of CSR guidelines issued by the stock exchange of Thailand. The secondary data was collected by using content analysis from the CSR disclosure data which obtained from form 56-1 of SET 100 Index listed companies for the year 2017.

The result of the study revealed that the average amount of CSR disclosure of companies in year 2017 (86 companies) was 2,972 words in average. The word 'environment' had the highest average disclosure amount (average amount of 593 words) with focusing on conservation and use of resources and energy wisely. The technology industry sector was the most CSR disclosure sector with focusing on issues relating to the collaboration in community and social development.

Keywords: Disclosure, Corporate Social Responsibility: CSR, Form 56-1, Companies on Stock Exchange of Thailand

บทนำ

ในปัจจุบันความสำเร็จที่ยั่งยืนของธุรกิจไม่ได้เกิดจากการทำให้กำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นผลของการมุ่งเน้นที่การตลาดและความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นสำคัญ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 นั้น รัฐบาลได้มีการให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศไทยเพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทาง และสร้างหนทางพัฒนาประเทศไทยให้เจริญก้าวหน้า สามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ได้ เรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจยังมีบทบาทมากขึ้น โดยถูกกำหนดให้อยู่ในนโยบายด้านการค้าในระดับกลุ่มเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ดังนั้น ผู้ประกอบธุรกิจต้องให้ความสนใจ เนื่องจากถ้าธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคมก็จะช่วยให้สังคมและชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อธุรกิจในที่สุด และทำให้เกิดการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนของธุรกิจและสังคมโดยรวม (Gunawan and Hermawan 2013; Fuente et al 2017) นอกจากนี้ การที่บริษัทของคนไทยมีการรายงานถึงความรับผิดชอบต่อสังคม จะช่วยให้ธุรกิจของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในเวทีการค้าโลกอีกด้วย

องค์กรธุรกิจได้เปิดเผยข้อมูลกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและการตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีหรือในรายงานที่จัดทำแยกเล่ม อาทิ รายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR Report) รายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) เนื่องจากได้เล็งเห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นวิธีที่สำคัญวิธีหนึ่งในการสื่อสารข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานอันเกี่ยวเนื่องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ให้ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องและสังคมได้รับทราบ (Dhaliwal et al 2011; Chan et al 2014) ทั้งนี้ ในการเปิดเผยข้อมูล CSR ของกิจการนั้นเป็นการเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจ (Voluntary Disclosure) ภายใต้แนวทางปฏิบัติที่กิจการสามารถเลือกใช้ได้อย่างหลากหลายในช่วงเวลาปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่ได้รับความนิยมในการรายงานข้อมูล CSR ของกิจการ (Fuente et al 2017)

สำหรับประเทศไทยแนวคิดเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมได้รับความสนใจเช่นกัน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดตั้งสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility Institute) ในปี 2551 เพื่อส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแก่บริษัทจดทะเบียน สถาบันธุรกิจเพื่อสังคมได้ออกแนวปฏิบัติทางด้าน

ความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อใช้เป็นหลักการและแนวทางเบื้องต้น ในการดำเนินการเรื่อง CSR สำหรับบริษัทจดทะเบียนที่สนใจ ต่อมาในปี 2555 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้จัดทำหนังสือ “แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ” เพื่อให้บริษัทจดทะเบียน และวิสาหกิจทั่วไปมีแหล่งข้อมูลและแนวทางปฏิบัติสำหรับเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถเปิดเผยข้อมูลได้โดยสมัครใจ ในปี 2556 สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ได้ส่งเสริมให้บริษัทจดทะเบียนตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อช่วยเสริมสร้างความยั่งยืนของกิจการและสังคม และได้ปรับปรุงรูปแบบรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ใหม่ โดยเพิ่มเติมให้มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้ บริษัทต้องนำส่งแบบ 56-1 รูปแบบใหม่สำหรับข้อมูล ประจำปีที่นำส่งสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2557 เป็นต้นไป ดังนั้น บริษัทที่มีรอบระยะเวลาบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ต้องนำส่งข้อมูลประจำปี 2556 ตามรูปแบบใหม่

การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ภายใต้แบบ 56-1 รูปแบบใหม่นั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้บริษัทคำนึงถึงแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งมีหลักการ 8 ข้อ ได้แก่ 1) การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม 2) การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน 3) การเคารพสิทธิมนุษยชน 4) การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 5) ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 6) การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7) การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม และ 8) การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้หลักการ 8 ข้อ ในแบบรายการข้อมูลประจำปีตั้งแต่นั้นปี 2557 อย่างไรก็ตาม สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ให้บริษัทถือ ว่าหลักการ 8 ข้อนั้น เป็นเพียงแนวทางปฏิบัติ มิใช่กรอบการรายงานที่ตายตัว ทำให้บริษัทสามารถพิจารณาเปิดเผยข้อมูลโดยสมัครใจในขอบเขตที่ได้ดำเนินการแล้ว หรือมีความพร้อมที่จะเปิดเผย

และไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนในทุกหลักการ (พริยาภรณ์ อันทอง 2560) ดังนั้น จึงทำให้เกิดคำถามวิจัยที่ว่า ภายใต้แนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลตามหลักการ 8 ข้อนั้น ข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนทั้งในรูปแบบปริมาณและเนื้อหาสำหรับช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในการรายงานข้อมูลประจำปีที่สำคัญเช่นนี้ มีลักษณะเป็นเช่นใด งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณ เนื้อหา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสำหรับปี 2560

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้เสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ประเภทกลุ่มธุรกิจ

1. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร
2. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค
3. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน
4. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม
5. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง
6. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร
7. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ
8. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี

ตัวแปรตาม

การเปิดเผยข้อมูล

ความรับผิดชอบต่อสังคม

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม
5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับประชากรในการศึกษาปริมาณ และเนื้อหา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ ทั้งในภาพรวมและแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม สำหรับปี 2560 คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560

สำหรับงานวิจัยครั้งนี้เพื่อบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยทั้ง 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100
2. เพื่อศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100

2.1 ศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคม

2.2 ศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามอุตสาหกรรม

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สามารถนำไปใช้กับข้อความทุกชนิด เช่น สุนทรพจน์ (Speeches)

งานเขียน (Letters) บทความ (Articles) รวมถึงข้อความในรูปภาพ (Pictures) วีดีโอ (Video) ภาพยนตร์ (Film) หรือสื่อภาพอื่นๆ (Visual media) เพื่อแยกแยะเนื้อหาข้อความของการสื่อสารต่างๆ (Rose Spinks and Canhoto 2015)

นอกจากนี้ การวิเคราะห์เนื้อหาถูกใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาเรื่องการเปิดเผยข้อมูลทางสังคมเนื่องจากวิธีดังกล่าวช่วยบอกถึงปริมาณและลักษณะของการเปิดเผยข้อมูล (Krippendorff 1989) ทั้งนี้ ข้อดีของการใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในกระบวนการวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหาช่วยให้เข้าใจข้อมูลอย่างลึกซึ้ง โดยไม่มีข้อจำกัดทางมุมมองหรือวิธีการวิจัยและอาจสามารถค้นพบทฤษฎีใหม่ได้ (Merriam 2002) ในการวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องเลือกหน่วยของเนื้อหา (Content Unit) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบปริมาณการเปิดเผยข้อมูล โดยการนับข้อความการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งหน่วยของเนื้อหาขึ้นอยู่กับหลายประเภท ได้แก่ การนับจำนวนคำ (Words) การนับจำนวนประโยค (Sentences) และการนับจำนวนหน้า (Pages) เป็นต้น (Gray Kouhy and Lavers 1995) ทั้งนี้ การเลือกหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์และหน่วยของเนื้อหาดังกล่าวต้องรองรับการวัดการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนั้นๆ (Unerman 2000)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวกับวิธีการในการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า งานวิจัยของ Ratanajongkol, Davey and Low (2006) ซึ่งศึกษารายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย ได้เลือกใช้การนับจำนวนคำในการวัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมด้วยเหตุผลหลายประการ ได้แก่ 1) การนับจำนวนคำจะมีรายละเอียดของการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าการนับจำนวนหน้า 2) คำแต่ละคำมีความหมายในตัวของมันเองจึงช่วยให้วิเคราะห์ข้อมูลได้ง่ายขึ้น 3) การนับจำนวนหน้านั้นไม่ได้พิจารณาความแตกต่างของการจัดพิมพ์และขนาดของหน้า และ 4) การนับจำนวนประโยคไม่สนใจความแตกต่างของขนาดตัวอักษร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suttipun and Stanton (2011) ที่ทำการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่ง

แวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งหน่วยของเนื้อหาของงานวิจัยดังกล่าวใช้การวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการนับจำนวนคำ เพื่อวัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการนับจำนวนคำให้ความละเอียดสำหรับการวิเคราะห์ที่มากกว่าหน่วยการนับอื่น อีกทั้งการนับจำนวนคำ สามารถใช้ในการวัดปริมาณการเปิดเผยข้อมูล สำหรับรายงานที่เป็นภาษาไทยได้เหมาะสมกว่าการนับจำนวนประโยคและจำนวนหน้า ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการที่ภาษาไทยไม่สามารถนับจำนวนประโยคได้อย่างชัดเจนเหมือนกับภาษาอังกฤษ เนื่องจากการแบ่งประโยคในภาษาไทยไม่มีเครื่องหมายหัพภาค หรือเครื่องหมายจุด (Full Stop) เพื่อแบ่งประโยคเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ และการนับจำนวนหน้านั้นไม่ได้พิจารณาความแตกต่างของขนาดตัวอักษรของข้อมูล

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศ เช่น งานวิจัยของ Eljayash, Kavanagh and Kong (2013) Lai and To (2015), Sujana (2015) และงานวิจัยในประเทศไทย จำนวนไม่น้อยที่เลือกใช้วิธีการนับจำนวนคำ เช่น งานวิจัยของ มัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2555) ปทุมพร หิรัญสาลี (2557) อรพรรณ ใบดิน (2558) เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยในอดีต การนับจำนวนคำเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ที่ถูกใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิจัยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งในประเทศไทยต่างประเทศ รวมทั้งเหตุผลในการเลือกใช้การนับจำนวนคำของงานวิจัยในอดีตตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การนับจำนวนคำเพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ โดยผู้วิจัยแบ่งการศึกษาข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาข้อมูลตามหลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ 8 ข้อ เพื่อทดสอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยข้อที่ 1

ส่วนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อทดสอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยข้อที่ 2

ตารางที่ 1 แสดงประชากรแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมและจำนวนบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	8
2. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค	0
3. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	13
4. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	2
5. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	20
6. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	24
7. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	25
8. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	8
รวม	100

การเก็บรวบรวมข้อมูล

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยเก็บข้อมูลแบบข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 โดยเก็บข้อมูลจากเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่มีการเปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ซึ่งได้เผยแพร่ไว้ในเว็บไซต์ www.set.or.th ทั้งนี้ รวมถึงแหล่งข้อมูลอ้างอิงการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมไว้ในแบบ 56-1 เช่น รายงานประจำปี รายงานแห่งความยั่งยืน และเว็บไซต์ของบริษัท เป็นต้น ตามที่ ก.ล.ต. กำหนด

ผู้วิจัยจะทำการศึกษาและแยกเนื้อหาของข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละบริษัทเปิดเผยไว้ให้สอดคล้องกับหลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ 8 ข้อ โดยมีตัวอย่างเนื้อหาในแต่ละข้อตามที่ระบุในหนังสือ “แนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ” ดังต่อไปนี้

1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม เช่น การแข่งขันที่เป็นธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมในห่วงโซ่คุณค่า การเคารพสิทธิในทรัพย์สิน
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เช่น นโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การติดตามผลดำเนินงานและความคืบหน้าของนโยบายต่อต้านการทุจริต
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน เช่น นโยบายด้านสิทธิมนุษยชน กลไกการคุ้มครอง เยียวยาและการมีส่วนร่วม

แก้ไขปัญหที่เกิดจากผลกระทบในทางลบที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม เช่น นโยบายการจ้างงานที่ปลอดจากการเลือกปฏิบัติ มีสภาพแรงงานที่พนักงานจัดตั้งหรือเข้าร่วม

5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค เช่น การปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยระดับประเทศหรือระดับสากล การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าอย่างครบถ้วนเพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อสินค้า การจัดเก็บข้อมูลผู้บริโภคอย่างปลอดภัย

6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การป้องกันมลภาวะ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเพื่อลดภาวะโลกร้อน

7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม เช่น สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างกิจการและชุมชน การสร้างการจ้างงานและการพัฒนาทักษะ การลงทุนด้านสังคมเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนระยะยาว

8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม ซึ่งได้จากการดำเนินงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้มีส่วนได้เสีย เช่น มีการพัฒนานวัตกรรมที่สร้างมาตรฐานสินค้าและบริการ สร้างความเชื่อมโยงเป้าหมายทางนวัตกรรมของกิจการเข้ากับการแก้ปัญหาของลูกค้าและสังคมได้อย่างแท้จริง

ทั้งนี้ เนื้อหาในคู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูลแบบ 56-1 ที่จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ระบุว่า “ในการเปิดเผยข้อมูล

ในหัวข้อ CSR บริษัทไม่จำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลครบตามหลักการทั้ง 8 ข้อ” ซึ่งหมายความว่า สำนักงาน ก.ล.ต. ให้บริษัทสามารถนำเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมที่บริษัทได้ดำเนินการอยู่แล้วในแต่ละหลักการมาเปิดเผย โดยไม่ได้บังคับว่าบริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลให้ครบถ้วนทั้ง 8 ข้อ

หลังจากทำการศึกษาและแยกเนื้อหาข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ที่แต่ละบริษัทเปิดเผยไว้ให้สอดคล้องกับหลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ 8 ข้อแล้ว เพื่อหาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และข้อมูลอ้างอิงที่ระบุไว้ในแบบ 56-1 ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการนับคำ (Word Count) ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องของข้อมูล ผู้วิจัยจึงใช้โปรแกรม Microsoft word ในการประมวลผลคำ โดยนำเนื้อหาข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของแต่ละบริษัท

ใส่เข้า (Key in) ในโปรแกรม Microsoft word โดยแยกกลุ่มข้อมูลตามหลักการทั้ง 8 ข้อ เพื่อให้โปรแกรมประมวลผลรวมของจำนวนคำ ซึ่งผู้วิจัยมีการสอบถามเนื้อหาข้อมูลที่ใส่เข้าในโปรแกรม Microsoft word อีกครั้งหลังจากมีการประมวลผลแล้วเพื่อให้แน่ใจว่าเนื้อหาข้อมูลดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการสำหรับแต่ละข้อ (จาก 8 ข้อ)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแบ่งตามหลักการ 8 ข้อ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการนับจำนวนคำ (Word count) มีดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งตามหลักการ 8 ข้อ

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ	จำนวนค่าเฉลี่ย (Mean)	จำนวนค่ารวม (Total)
1. การประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม	288	24,733
2. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน	516	44,409
3. การเคารพสิทธิมนุษยชน	242	20,804
4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม	345	29,694
5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค	290	24,950
6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	593	51,027
7. การร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคม	522	44,869
8. การมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม	176	15,142
ผลรวมการเปิดเผยข้อมูลทั้ง 8 ข้อ	2,972	255,628

จากตารางที่ 1 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 มีบริษัทที่เปิดเผยข้อมูล จำนวนค่าเฉลี่ยรวม 2,972 คำ

2. ปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งตามอุตสาหกรรม

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้แบ่งบริษัทจดทะเบียนออกเป็น 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี และกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนบริษัทในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวน
1. กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	5
2. กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	13
3. กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	2
4. กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	15
5. กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	22
6. กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	23
7. กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	6
รวม	86

จากตารางที่ 2 พบว่า จากการเก็บข้อมูลจาก 86 บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 เมื่อจัดกลุ่มบริษัทแยกตามกลุ่มอุตสาหกรรมแล้ว ไม่ปรากฏจำนวนบริษัทใน

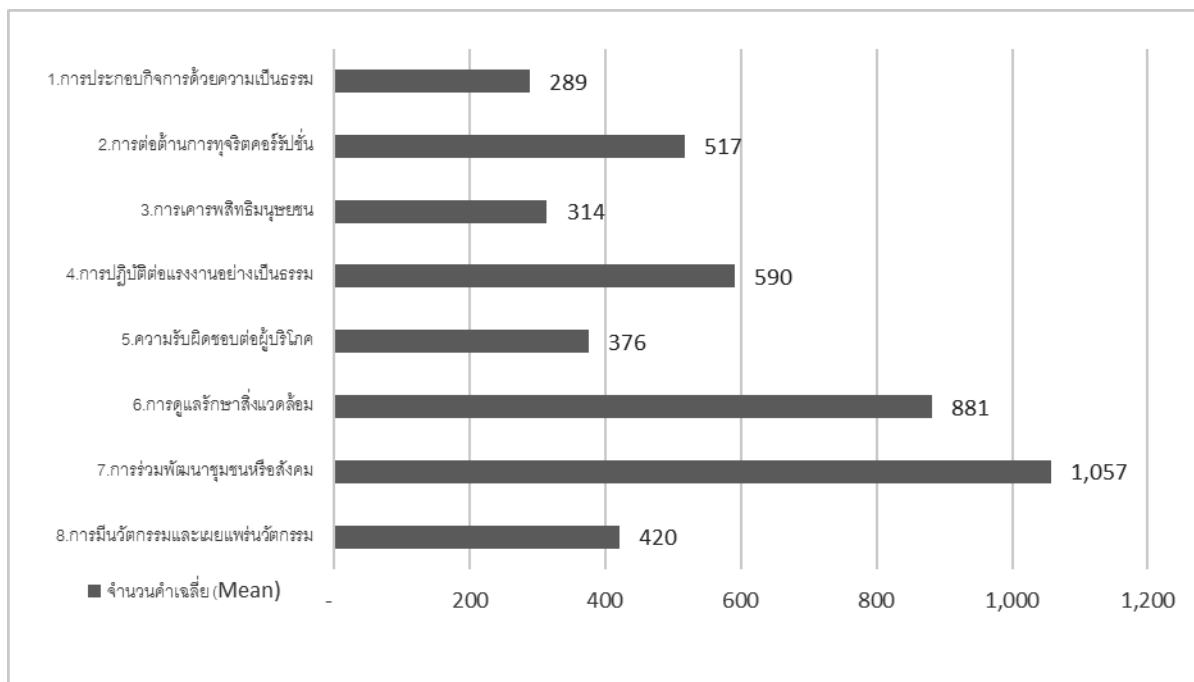
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค ดังนั้น การศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมแบ่งตามกลุ่มอุตสาหกรรมจะทำการศึกษาเพียง 7 กลุ่มอุตสาหกรรมเท่านั้น

ตารางที่ 3 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม แบ่งตามอุตสาหกรรม

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ (เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย)	จำนวนค่าเฉลี่ย	จำนวนค่ารวม
กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี	4,443	26,655
กลุ่มอุตสาหกรรมบริการ	3,068	70,576
กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง	2,939	44,092
กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร	2,835	62,376
กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน	2,803	36,444
กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร	2,677	13,385
กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม	1,055	2,109

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 (จำนวน 86 บริษัท) นั้น บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมรวม 8 ข้อ มากที่สุดโดยมีจำนวนค่าเฉลี่ย 4,443 ค่า ลำดับที่ 2 บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการมีจำนวนค่าเฉลี่ย 3,068 ค่า และลำดับถัดมา ได้แก่

กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างมีจำนวนค่าเฉลี่ย 2,939 ค่า กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากรมีจำนวนค่าเฉลี่ย 2,835 ค่า กลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน มีจำนวนค่าเฉลี่ย 2,803 ค่า กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหารมีจำนวนค่าเฉลี่ย 2,677 ค่า และกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรมมีจำนวนค่าเฉลี่ย 1,055 ค่า

ภาพที่ 1 แสดงปริมาณการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีแบ่งตามหลักการ 8 ข้อ

จากภาพที่ 1 พบว่า บริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม เรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด (จำนวนค่าเฉลี่ย 1,057 ค่า) ลำดับต่อมา คือ เรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (จำนวนค่าเฉลี่ย 881 ค่า) เรื่องการปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม (จำนวนค่าเฉลี่ย 590 ค่า) เรื่องการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (จำนวนค่าเฉลี่ย 517 ค่า) เรื่องการมีนวัตกรรมและเผยแพร่นวัตกรรม (จำนวนค่าเฉลี่ย 420 ค่า) เรื่องความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค (จำนวนค่าเฉลี่ย 376 ค่า) เรื่องการเคารพสิทธิมนุษยชน (จำนวนค่าเฉลี่ย 314 ค่า) และเรื่องที่เปิดเผยน้อยที่สุด คือ เรื่องการประกอบกิจการด้วยความเป็นธรรม (จำนวนค่าเฉลี่ย 289 ค่า)

สรุปผลการวิจัย

สำหรับการวิเคราะห์เนื้อหาการเปิดเผยข้อมูล เรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตามหลักการแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ ที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่กำหนดไว้ 8 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า ในปี 2560 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 (จำนวน 86 บริษัท) ซึ่งบริษัทให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งพบในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่ม

แวดล้อมมากที่สุด (จำนวนค่าเฉลี่ย 593 ค่า) โดยบริษัทต่างๆ จะเน้นเรื่องการอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด

การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 (จำนวน 86 บริษัท) สำหรับปี 2560 นั้น บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมรวม 8 ข้อ มากที่สุดโดยมีจำนวนค่าเฉลี่ย 4,443 ค่า ซึ่งบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีการเปิดเผยเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในภาพรวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 พบว่า บริษัทให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด ซึ่งพบในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร และกลุ่ม

อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า เนื่องจากกลุ่มอุตสาหกรรมดังกล่าวนี้ บริษัทมีผลการดำเนินงานที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่ากลุ่มอุตสาหกรรมอื่นๆ จึงมีการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด

โดยบริษัทจะเน้นเรื่องการอนุรักษ์การใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด ตัวอย่างเช่น บริษัท อาร์เอส จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า บริษัทฯ ส่งเสริมให้มีการรณรงค์และสร้างจิตสำนึกให้แก่พนักงานในการอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างสรรค์และสนับสนุนกิจกรรมอันเป็นประโยชน์ ต่อการดูแลรักษา การอนุรักษ์ และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และพลังงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริม รณรงค์ และปลูกจิตสำนึกร่วมกันในการรู้จักถึงประโยชน์ เห็นคุณค่า และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการประหยัดไฟฟ้า โดยจะปิดระบบปรับอากาศก่อนเลิกงานประมาณ 30 นาที การประหยัดน้ำ โดยมีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการรั่วซึมของอุปกรณ์ต่างๆ ทุกวันให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมทั้งการประหยัดพลังงานอื่นๆ ในที่ทำงาน อาทิ การใช้กระดาษให้ครบทั้ง 2 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณี กัมพลกัญญา (2558) พบว่า ในปี 2557 การเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 มีข้อมูลในการศึกษาทั้งหมด 99 บริษัท โดยเรื่องที่มีการเปิดเผยมากที่สุดคือ เรื่องการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (ค่าเฉลี่ย 914 คำ) โดยเนื้อหาส่วนมากมีการกล่าวถึงเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การตระหนัก ถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมการป้องกันมลพิษทั้งทางอากาศและน้ำ

2. ผลการศึกษาปริมาณและเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแยกตามอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 พบว่า บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มีการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมรวม 8 ข้อ มากที่สุด ซึ่งบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีการเปิดเผยเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด โดยบริษัทฯ จะกล่าวถึงกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาชุมชนและสังคม ตัวอย่างเช่น บริษัท ทรู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กล่าวว่า บริษัทฯ ได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ มากมาย อาทิ กิจกรรมด้านพัฒนาการ

ศึกษา (ปลูกปัญญา) โดยกลุ่มทรูได้ส่งเสริมกิจกรรมด้านการศึกษา ผ่านโครงการเปิดโลกทัศน์แห่งการเรียนรู้สู่โรงเรียนทั่วประเทศ โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสื่อสารครบวงจร สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพการเรียนการสอนแก่โรงเรียนที่ขาดแคลนสื่อ และส่งเสริมการศึกษาในโครงการสานพลังประชารัฐ ด้านการศึกษาพื้นฐานและพัฒนาผู้นำกิจกรรมสังคม และพัฒนาชุมชน (ปลูกความดี) โดยร่วมสนับสนุนโครงการ “Smile Voice เสียงสร้างสุข” หนังสือเสียงให้คนพิการทางสายตา กลุ่มทรู ร่วมกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทย มูลนิธิคนตาบอดไทย เครือเจริญโภคภัณฑ์ ชัมซุง กาแล็กซี่ The Guidelight และบริษัท กล้องดิสนีย์ ในโครงการ “Smile Voice เสียงสร้างสุข” ส่งเสริมคนพิการทางสายตา ที่มีประมาณ 700,000 คนทั่วประเทศ

ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีการขยายตัวของธุรกิจสู่พื้นที่ชุมชนต่าง ๆ จึงมีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรกับชุมชน มีการช่วยพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ชุมชนเชื่อมั่นในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ดังนั้น บริษัทในอุตสาหกรรมเทคโนโลยี จึงมีการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องดังกล่าวมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณี กัมพลกัญญา (2558) พบว่า ในปี 2557 บริษัทในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลในเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุดหัวข้อที่อุตสาหกรรมฯ ให้ความสำคัญคือกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้วิจัยศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมตามแนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมที่จัดทำโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งกำหนดหลักการไว้ 8 ข้อ สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2560 ดังนั้น ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้เพิ่มจำนวนปีสำหรับข้อมูลการศึกษาเพื่อการศึกษาทิศทางการเปลี่ยนแปลงของการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท

2. ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100 เท่านั้น ดังนั้น การศึกษาในอนาคตสามารถทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น บริษัทที่จัด

ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทั้งหมด หรือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์อรรณ เชื้อเมืองพาน อาจารย์นงลักษณ์ ผุดผีก และอาจารย์ภัทรา เตชะธนเศรษฐ์ ที่ให้คำปรึกษาอันเป็นประโยชน์กับการวิจัยฉบับนี้เป็นอย่างมาก ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญบราซอว์ ที่กรุณาให้การสนับสนุนในส่วนของการจัดทำวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ฝ่ายพัฒนาบริษัท, สำนักงาน. **คู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูล แบบ 56-1** (ออนไลน์) 2560 (อ้างเมื่อ 1 กรกฎาคม 2561). จาก: <http://www.set.or.th/>

ปทุมพร หิรัญสาลี. การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการใน 56-1: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2557.

พรณี กัมพลกัญญา. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558.

พิริยาภรณ์ อันทอง. แนวทางการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมตามแบบ 56-1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560.

มัทนชัย สุทธิพันธุ์. การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานประจำปีของบริษัทกรณีศึกษา 50 บริษัทขนาดใหญ่ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์**. 34, 132 (2555): 47-67.

อรพรรณ ไบดิน. ความสัมพันธ์ของโครงสร้างผู้ถือหุ้น องค์ประกอบของคณะกรรมการ และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2558.

petroleum exporting countries. **International Journal of Business, Economics and Law**. 2, 1 (2013) : 35-52.

Chan, M. C., Watson, J. and Woodliff, D. Corporate governance quality and CSR disclosures. **Journal of Business Ethics**. 125 (2014): 59-73.

Dhaliwal, D.S., Li, O.Z., Tsang, A., and Yang, Y.G. Voluntary nonfinancial disclosure and the cost of equity capital: The initiation of corporate social responsibility reporting. **The Accounting Review**. 86, 1 (2011): 59-100.

Eljayash, K.M., Kavanagh, M. and Kong, E. Environmental disclosure practices in national oil and gas corporations and international oil and gas corporations operating in organization of Arab

Fuente, J.A., Garcia-Sanchez, I.M., and Lozano, M.B. The role of the board of directors in the adoption of GRI guidelines for the disclosure of CSR information. **Journal of Cleaner Production**. 141 (2017): 737-750.

Gray, R., Kouhy, R., and Lavers, S. Constructing a research database of social and environmental reporting by UK companies, Accounting. **Auditing & Accountability Journal**. 8, 2 (1995): 78-101.

Gunawan, J. and Hermawan, R. Corporate social disclosures in Southeast Asia: A preliminary study. **Issues in Social and Environmental Accounting**. 6 (2013): 45-67.

- Krippendorff, K. **Content analysis**. In E. Barnouw, G. Gerbner, W. Schramm. (online) 1989. (Cited May 12 2018). Available from http://repository.upenn.edu/asc_papers/226
- Lai, S.L. and To, W.M. Content analysis of social media: a grounded theory approach. **Journal of Electronic Commerce Research**. 16, 2 (2015): 138-152.
- Merriam, S.B. **Introduction to Qualitative Research**. (online) 2002. (Cited May 15 2018). Available from http://stu.westga.edu/~bthibau1/MEDT%208484-%20Baylen/introduction_to_qualitative_research/introduction_to_qualitative_research.pdf
- Ratanajongkol, S., Davey, H., and Low, M. Corporate social reporting in Thailand: The news is all good and increasing. **Qualitative Research in Accounting and Management**. 3,1 (2006): 67-83.
- Rose, S., Spinks, N., and Canhoto, A.I. **Quantitative content analysis, Management Research**. (online) 2015 (Cited May 12 2018). Available from http://documents.routledge-interactive.s3.amazonaws.com/9780415628129/Chapter%206%20-%20Quantitative%20content%20analysis%20final_edited.pdf
- Sujana, A. The Extent of Corporate Social Responsibility Engagement in Malaysian Banks Offering Islamic Banking Services. **J Internet Bank Commer**. 2, 1 (2015): 20- 113.
- Suttiapun, M., and Stanton, P. **Determinates of Environmental Reporting in Corporate Annual Reports of the Stock Exchange of Thailand**. Society of Interdisciplinary Business Research (SIBR) Conference on Interdisciplinary Business Research, 2011
- Unerman, J. Methodological issues - Reflections on quantification in corporate social reporting content analysis. **Accounting, Auditing & Accountability Journal**. 13, 5 (2000): 667-681.